

Vergaderjaar 2015–2016

34 460

Wijziging van de Wet wegvervoer goederen in verband met omvorming van de Stichting NIWO tot publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 16 juni 2016

De vaste commissie voor Infrastructuur en Milieu, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer verslag uit te brengen van haar bevindingen. Het verslag behandelt alleen die onderdelen waarover door de genoemde fracties inbreng is geleverd.

Onder het voorbehoud dat de regering de vragen en opmerkingen in dit verslag afdoende zal beantwoorden, acht de commissie hiermee de openbare behandeling van het voorstel van wet voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Aanleiding	2
Verhouding tot regeerakkoord	2
Tarieffinanciering	2
Verhouding directie, raad van advies en sectorraad	2
Arbeidsvoorwaarden personeel	3
Artikel 4.3	3
Artikel 4.8	3
Artikel 4.9	3
Tot slot	3

Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van het voorstel tot wijziging van de Wet wegvervoer goederen in verband met omvorming van de Stichting Nationale en Internationale Wegvervoer Organisatie (NIWO) tot publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo). De leden van de VVD-fractie zijn nog niet overtuigd van de noodzaak om de NIWO om te vormen van een privaatrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan naar een publiekrechtelijke zbo. Om die reden hebben zij nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet wegvervoer goederen in

verband met omvorming van de NIWO tot publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan. Zij hebben daarover nog enkele vragen.

Aanleiding

De leden van de VVD-fractie stellen vast dat de (weg)transportsector wordt gezien als een kwetsbare sector en dat deze is aangewezen als topsector. Zijn er signalen dat beide aspecten door de NIWO als privaatrechtelijk zbo onvoldoende beschermd konden worden? Zo nee, waarom wordt dan toch gekozen voor omvorming naar een publiekrechtelijke vorm? Kan concreet worden aangegeven op welke wijze de governance ten aanzien van de NIWO wordt verbeterd, zodat de genoemde aspecten wel beter beschermd kunnen worden?

Verhouding tot regeerakkoord

De leden van de VVD-fractie kennen het streven van het kabinet naar zo min mogelijk zbo's. Hoe past de omvorming van de NIWO van een privaatrechtelijke naar een publiekrechtelijke zbo in dit streven? De NIWO heeft historisch verklaarbaar, zo wordt geredeneerd, de stichting als rechtsvorm en is hiermee een privaatrechtelijk zbo. De leden van de VVD-fractie vragen waaruit precies blijkt dat dit historisch verklaarbaar is. In het huidige regeerakkoord «Bruggen slaan» geeft het kabinet aan na te willen gaan of voor de bestaande zbo's deze vorm de meest geëigende is. Gedachte hierachter is dat het beleggen van publieke taken bij zbo's met zich meebrengt dat de ministeriële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van die taken beperkt is. Wat is het verschil in ministeriële verantwoordelijkheid tussen een privaatrechtelijk en een publiekrechtelijk zbo? Betekent een publiekrechtelijk zbo niet een grotere ministeriële verantwoordelijkheid dan een privaatrechtelijk zbo? De leden van de VVD-fractie ontvangen op dit punt graag een toelichting.

De leden van de CDA-fractie lezen dat bij de omvorming van de NIWO van een privaatrechtelijke stichting tot een bestuursrechtelijk zbo de regering niet verder wenst te gaan in de aanpassing van de rechtspositie van de NIWO tot een agentschap. Dat is opmerkelijk nu het regeerakkoord een afname van het aantal zbo's beoogt. Nu voor de NIWO al een uitzondering wordt gemaakt, vragen deze leden hoe resultaatgericht de regering is ten aanzien van de afname van het aantal zbo's. Graag ontvangen zij een overzicht van de resultaten van de regering op dat gebied.

Tarieffinanciering

De leden van de VVD-fractie constateren dat de NIWO geheel tariefgefinancierd is. Verandert hier iets aan als gevolg van deze omvorming? Kan deze omvorming leiden tot hogere of lagere tarieven voor de sector? Zo ja, wat worden de grondslagen van deze tarieffinanciering? Kan de regering dit toelichten? Is kostendekkendheid een uitgangspunt en wat betekent dat voor de tarieven en de concurrentiepositie?

De leden van de CDA-fractie vragen waarom de factor om geheel tariefgefinancierd te zijn zo belangrijk is bij de afweging om een zbo-vorm te kiezen. Andere argumenten, zoals het onafhankelijkheidsmotief, de «regelgebonden uitvoering» of het participatiemotief, kunnen immers belangrijker zijn dan financiële motieven, zo menen zij.

Verhouding directie, raad van advies en sectorraad

De leden van de VVD-fractie lezen dat de NIWO na de omvorming tot publiekrechtelijk zbo een directie, raad van advies en een sectorraad krijgt.

Wat worden precies de taken en bevoegdheden van deze drie organen? Wat is het verschil tussen de raad van advies en de sectorraad? De leden van de VVD-fractie vragen voorts op welke wijze de participatie/betrokkenheid van de sector precies verandert bij de omvorming van de NIWO. Welke rol zullen vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties in de sectorraad krijgen?

Arbeidsvoorwaarden personeel

De leden van de CDA-fractie constateren dat bij deze omvorming, afgezien van de pensioenregeling, alle overige arbeidsvoorwaarden gelijk blijven. Dat is niet gebruikelijk en deze leden achten de motivatie van de regering dat het aanpassen van de arbeidsvoorwaarden te duur en te complex is en daarom ongewenst, onvoldoende.

Artikel 4.3

De leden van de VVD-fractie lezen dat bij de vormgeving van de governance van de NIWO een goede balans tussen de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid enerzijds en de mogelijkheid van politieke sturing anderzijds als uitgangspunt geldt. Hoe verschuift deze balans door de omvorming die met dit wetsvoorstel wordt voorgesteld?

Artikel 4.8

De leden van de VVD-fractie lezen dat, zolang de begroting niet is goedgekeurd, de directie gerechtigd is gedurende maximaal zes maanden van het nieuwe boekjaar voor iedere maand uitgaven te doen van 115% van een twaalfde deel van de begroting van het voorafgaande boekjaar. Waarom is gekozen voor een percentage van 115? Als hier zes maanden gebruik van wordt gemaakt, bestaat hiermee dan niet het risico dat de NIWO meer uitgeeft dan begroot voor het voorafgaande boekjaar (wat deze leden in dit geval als ijkpunt nemen)?

Artikel 4.9

De leden van de VVD-fractie vragen of de NIWO nu ook al taken voor andere ministeries uitvoert. Zo ja, doet zij dit in opdracht van de betreffende ministeries of op eigen initiatief? Hoe worden de taken die de NIWO voor andere ministeries uitvoert, bekostigd?

Tot slot

De leden van de VVD-fractie vragen welk effect dit wetsvoorstel heeft op de begroting van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Zij vragen tevens wat ondernemend Nederland opschiet met dit wetsvoorstel. Kan de regering haar antwoord nader toelichten? Tot slot vragen zij of de regering nader kan onderbouwen hoe de voorgestelde wijziging leidt tot een efficiëntere NIWO. Wat betekent dit qua financiering en werkzaamheden?

De voorzitter van de commissie,
Van Dekken

Adjunct-griffier van de commissie,
Israël